

A
804d

თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის
სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ხელნაწერის უფლებით

ელისო ავთანდილის ასული კალანდარიშვილი

სულხან - საბა ორბელიანის "სწავლანი "

სპეციალობა IO.OI.03 ქართული ლიტერატურა

სადისერტაციო მაცნე
დისერტაცია ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის
სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად

X

თბილისი - 1992

ნაწილობრივ შესრულებულია თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ძველი ქართული ლიტერატურის ინსტიტუტის კათედრაზე

სამეცნიერო ხელმძღვანელი - ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი რ. სინაძე

ოფიციალური თხოვნები - ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორი, პროფესორი ზ. კვიციანიძე

ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატი კ. ჯამბურია

წამყვანი ორგანიზაცია - საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის კ. კეკელიძის სახელობის ხელნაწერთა ინსტიტუტი

ღისერტაციის დაცვა შედგება " 5 " VI " 1992 წ. 12 სთ.

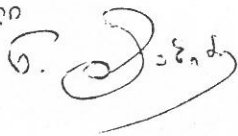
თბილისის ივანე ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ფილოლოგიის მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მიმნიჭებელ სპეციალიზებული საბჭოს დ. 057.03.14. სხდომაზე.

380028 თბილისი, ი. ჭავჭავაძის გამზირი 1.

ღისერტაციის გაცნობა შეიძლება თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიბლიოთეკაში.

სადისერტაციო მაცნე დაგზავნილია " 4 " V " 1992 წელი

სპეციალიზებული საბჭოს სწავლული მდივანი, პროფესორი

 ნ. ტაბიძე

ნაწილობრივ დახასიათება

თემის აქტუალობა. სულხან-საბა ორბელიანის ლიტერატურული

ემეციკლოპედია განსაკუთრებულ ყურადღებას იპყრობს მრავალფეროვნებით. თუმცა უპირატესად მისი შემოქმედების ურთი ასპექტია ცნობილი. ესაა მისი საერო ხასიათის თხზულებები. შედარებით ნაკლებადაა შესწავლილი მეორე, არც თუ მცირე მნიშვნელოვანი სფერო საბას შემოქმედებისა - საკვლელო - სასულიერო ხასიათის მწერლობა. საბას მოღვაწეობა აქვს დარგობრივი მრავალფეროვნებით გამოირჩევა. მისი თხზულებებიდან ზოგი ბიბლიოლოგიური ხასიათისაა, ზოგი პოეტიკური, ზოგი კანონიკური, ზოგიც ლამაზიკური. მათ შორის ინსტიტუტი და ლიტერატურული ღირებულებით ყველაზე მნიშვნელოვანია პოეტიკური კრებული "სწავლანი", რომელიც აერთიანებს 1698-1710 წლებში საბას მიერ გარეჯის ნაშლის-მცემლის მონასტრის ბერ-მოწაზონთა წინაშე წარმოთქმულ 46 ქადაგებას.

"სწავლანი" ღიდად მნიშვნელოვანი თხზულებაა არა მხოლოდ სულხან-საბა ორბელიანის შემოქმედების, არამედ მთელი ქართული მწერლობის ფარგლებში. იგი გვაძლევს ღიდად მასალას საბას მსოფლმხედველობის, მრწამსისა და მხატვრული ოსტატობის უკეთ წარმოსაჩვენად, მისი, როგორც ფართო ურთიერთობის მქონე, მრავალმხრივ განვითარებული და მწიკრივად დახვეწილი მოღვაწის სრულყოფილი პორტრეტის აღსადგენად.

განსაკუთრებით აქტუალურია სულხან-საბა ორბელიანის შემოქმედებაში ზოგადტრინიტარული მოტივების ძიება, რითაც კიდევ ურთხედ დასტურდება მისი ორგანული სიხალისე ძველი ქართული სასულიერო მწერლობის ტრადიციებთან, იმ საპირველ სისტემასთან, რომელიც ჩამოყალიბდა შუა საუკუნეების კულტურის წიაღში.